

Činnost HBZS Ostrava v prvním pololetí roku 2019

V období prvního pololetí roku 2019 lékařský výjezd vyjížděl k úrazům a náhlým onemocněním celkem 98krát. Důlní výjezd zasahoval 3krát.

Dne 31. 3. 2019 v čase 9.59 požádala stálá inspekční služba Dolu ČSM o důlní a lékařský výjezd k likvidaci důlního požáru v prořáze 402 363/1 ve st. 87 m. V rámci výjezdu byl proveden průzkum, hašení přímým zásahem a pokus o zásah pomocí vrtů a piků do předpokládaného ložiska požáru. V podstatě v tom samém místě zasahoval důlní výjezd opětovně v čase 16.53 dne 28. 5. 2019.

Kromě výjezdové činnosti se podílel stálý záchranný sbor i na další zásahové a asanační činnosti:

Od 10. 4. 2019 do 15. 5. 2019 byla nasazena důlní plynová laboratoř (DPL) v Dole ČSM Sever pro monitoring ovzduší při průzkumech a zpřístupňování požářiště v oblasti 29. sloje.

V měsíci dubnu a květnu byli naši záchranní, technici, specialisté a lékaři nasazeni pro práce v oblasti 29. sloje v Dole ČSM (viz článek na 4. straně této listovky), kde došlo 20. 12. 2018 k výbuchu metanu. Jednalo se o zásahy při průzkumech, odvětrávání, stavbě uzavíracích hrází a především vyproštění a transportu všech postižených v předmětné oblasti.

V neposlední řadě jsme prováděli dokumentaci průběhu zásahů.

Specialisté z oddělení speciální záchranné techniky a laboratoře prováděli ohledání předmětů a věcí nalezených při zpřístupňování této oblasti.

Na počátku dubna bylo provedeno vypuštění Hexafluoridu sírového (SF₆) v blízkosti jámy DO III s následnými odběry vzorků.

Záchranní lezci provedli v lokalitě Lazy vyčištění CZU č. 3.

Potápěči provedli v závěru měsíce dubna pomocí speciálního sonaru měření hloubky na vodních plochách Kozinec, Panský Stav a Ignačok.

Na počátku měsíce června proběhl tradiční potápěčský výcvik v zatopeném břidlicovém lomu ve Svobodných Heřmanicích. Výcviku se zúčastnili potápěči, mechanici, lékaři hlavní báňské záchranné stanice Ostrava, záchranní – potápěči ZBZS Dolu ČSM, technici, potápěči a mechanici ZBZS PKÚ Odolov. Konfigurace zatopeného lomu ve Svobodných Heřmanicích s maximální hloubkou 35 až 36 metrů umožňuje nácvik ponorů s použitím dekompresní tabulek. Letos jsme rovněž věnovali podstatnou část výcviku nácviku demontáže a montáže armatur pod vodou a zvedání předmětů pomocí potápěčských

zvedacích vaků. Celkem bylo uskutečněno 61 ponorů v hloubce 10-30 m. Jedna četa se během výcviku zúčastnila součinnostního cvičení integrovaného záchranného systému s názvem „Orkán 2019“, které se uskutečnilo na Jesenicku. Na závěr výcviku proběhla i funkční zkouška akceschopnosti při simulaci potápěčské nehody s využitím naší dvoumužné dekompresní komory. Do komory jsme umístili dva potápěče, kteří absolvovali dekompresní proceduru s max. tlakem 3,5 bar (35 metrů hloubky vodního sloupce). Celá zkouška dopadla úspěšně

Příprava na montáž armatur

a ověřila připravenost řešit i krizové situace, které mohou nastat při potápění.

Všechny práce sboru HBZS v prvním pololetí byly provedeny v souladu se SŘ HBZS bez úrazu a mimořádné události.

Autoři: Ing. Jaroslav Provázek,
Jaroslav Španihel
Foto: archiv HBZS

FIRST RESPONDER

Mnoho báňských záchrannářů se ptá, kdo je to „First responder“ a zda se jím báňský záchrannář může stát?

Odpověď je lehká. First responder v překladu znamená „První dotázaný“.

Tento projekt je snahou o další zlepšení dostupnosti včasné první pomoci. Jeho počátky v našem kraji jsou datovány do roku 2015, kdy úzký tým pracovníků začal pracovat na jeho rozvoji. Inspirací byly zejména obdobné systémy a projekty jak v zahraničí, tak i u nás.

Je to dobrovolná složka, která působí pod záštitou Zdravotnické záchranné služby Moravskoslezského kraje a zdravotnické složky IZS ČR (integrovaný záchranný systém). Jediným cílem je snížit časovou prodlevu poskytnutí první pomoci postiženým osobám. Tato první pomoc je poskytována prostřednictvím školených záchranců v kombinaci s informačními technologiemi dnešní doby.

Nejčastěji se jedná o zaměstnance složek IZS, zejména policisty, hasiče, báňské záchrannáře, horské a vodní záchrannáře a členy Českého červeného kříže.

A jak se stát „First responderem“?

Jako první se musíte zaregistrovat na stránkách ZZS MSK (Zdravotní záchranná služba Moravskoslezského kraje), kde najdete pokyny a přihlášku. Pokud budete vybrán, budete muset absolvovat kurz, který je ukončen zkouškou, která pro své úspěšné zvládnutí vyžaduje perfektní znalost postupu základní neodkladné kardiopulmonální resuscitace. Kandidát na First respondera musí mít dokonalou znalost uvolnění dýchacích cest a rozpoznání náhlé srdeční zástavy, bezchybnou znalost a dovednost provádění nepřímé srdeční masáže. Mezi další dovednosti patří ventilace z úst do úst, znalost zástavy masivního krvácení a v neposlední řadě je nutností znalost postupu základní neodkladné resuscitace s využitím AED (automatizovaný externí defibrilátor).

Pokud tento kurz absolvujete a úspěšně ukončíte, následně si stáhnete do mobilu aplikaci O2 SOS, která má jisté nároky na správné fungování. Základem je vlastnit smartphone, „Chytrý mobilní telefon“, který má operační

systém telefonu Android, iOS nebo Windows 10. Potom už záleží jen na vás, kdy se rozhodnete být aktivní a ve svém volnu pomáhat druhým.

Není toho málo, ale myslím si, že pokud se chci stát dobrovolně „First responderem“ a pomáhat druhým, tak je to v danou dobu neocenitelná pomoc potřebným.

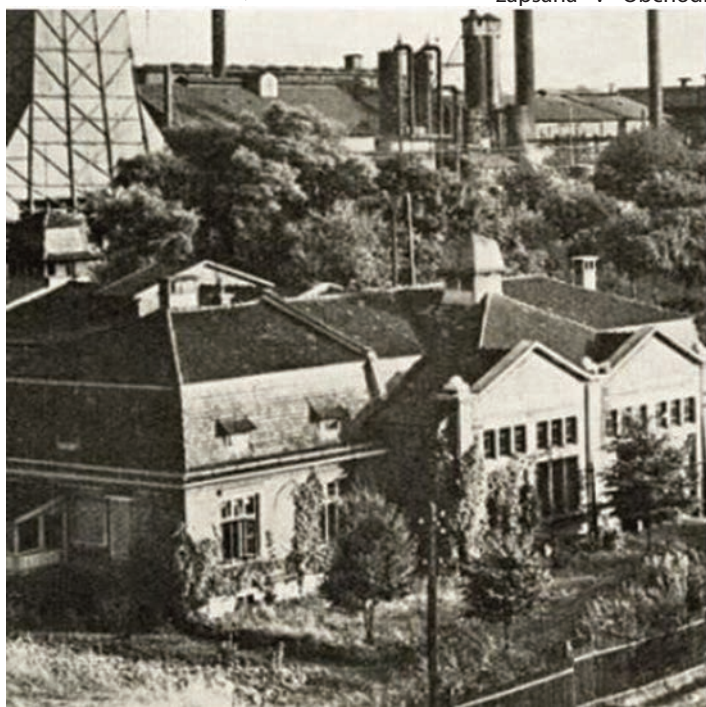
Výzva k poskytnutí první pomoci je většinou tam, kde je předpokládána delší dostupnost posádky ZZS MSK, nejčastěji při indikaci bezvědomí, bezdeší, TANR (telefonická asistovaná resuscitace), bezvědomí na veřejně přístupných místech, při závažných dopravních nehodách, závažných poraněních (pády z výšek, těžké úrazy), masivní krvácení. First responder může být s ohledem na událost aktivován při mimořádných událostech s hromadným postižením zdravých u hromadných nehod. Pokud se rozhodnete podpořit tento projekt a stanete se First respondery, tak Vám přeji hodně záchranných životů.

Autor článku: Jan Šulej, „First responder ZZS MSK“
(Použité zdroje: Manuál First Respondera ZZS MSK)

HBZS 40 LET V AREÁLU OSTRAVA-RADVANICE

Úvodem mi dovoluji něco málo z historie. Letopočet 1897 se připomíná jako rok vzniku organizované a báňským předpisem nařízené báňské záchrané služby. V roce 1914 byla schválena a vybudovaná první stanice v historii hornictví, zřízená regionálně bez ohledu na majetkové vztahy, a to Ústřední záchranárenská stanice v Lazích. V roce 1979 byla definitivně ukončena pohotovostní služba v historické budově Ústřední stanice v Lazích, která svému účelu sloužila již od zmiňovaného roku 1914 a byla tak nejstarším provozovaným objektem báňské záchrané služby v našem revíru.

Ústřední záchranárenská stanice Lazí

Před čtyřiceti lety - 22. května 1979 - se přestěhovaly pohotovostní jednotky HBZS ze starých stanic v Ostravě a v Orlově do nových objektů v Lihovarské ulici v Ostravě-Radvanicích. Výstavba tohoto areálu začala již v roce 1974 a dodavatelem byla VOKD.

Stěhování proběhlo při plném zajištění pohotovosti. Záchranáři v pohotovostní službě si přestěhovali svoje osobní a služební vybavení do předem připravených ubytovacích a pracovních prostor nově vybudované stanice. Tímto se uzavřela první etapa přemístění celého provozu HBZS do nového areálu. Na přestěhování ještě čekali mechanici požární a strojní dílny. V novém areálu se tehdy kromě pohotovostních jednotek také „zabydleli“ pohotovostní lékaři se zdravotním střediskem.

Rovněž vznikly nové prostory pro oddělení speciální záchranářské techniky HBZS, sklady, dílny a pracovalo se na dokončení učeben a výcvikových prostorů dýmnice.

V průběhu let docházelo ke změnám. Po „sametové revoluci“ v roce 1992 se původní název Hlavní báňská záchranárenská stanice změnil na Revírní báňská záchranárenská stanice, takto se stanice v Radvanicích jmenovala až do roku 2001, kdy byla vydána nová vyhláška Českého báňského úřadu č. 447/2001 Sb. o báňské záchrané službě. V této době byla zapsána v Obchodním rejstříku Krajského soudu Ostrava nová firma – OKD, HBZS, a.s. Od roku 2009 je HBZS dceřinou firmou OKD, a.s.

Na HBZS se v průběhu následujících let vybudovaly (stále budují a modernizují) prostory pro práci báňských záchranářů nejen v pohotovosti, ale i pro další zaměstnance firmy, kteří zajišťují provoz HBZS. Na „záchrance“ totiž kromě již zmi-

ňovaných záchranářů pracují rovněž zaměstnanci, bez kterých není možný denní chod stanice (mechanická dílna, požární dílna, plniřna tlakových lahví a nutná administrativa...). V neposlední řadě musíme zmínit práci jak techniků, lékařů, zdravotníků, mechaniků, tak i práci těch, co se starají o budovy a vnitřní prostory, venkovní areál i o stravování. Některé budovy, nebo jejich části jsou pronajaty firmám, které zde sídlí a pracují již řadu let. Během desetiletí se toho hodně změnilo. Jde především o požadavky na odbornou kvalifikaci zaměstnanců a technické vybavení těch, pro které se báňské záchranářství stalo pro-

fesním posláním. Do toho patří požadavky na zásahové prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky záchranářů – protišlehoový oděv včetně příslušenství, dýchací přístroje, oživovací přístroje, sebezáchrané přístroje, měřicí technika, prostředky pro protipožární prevenci a preventivní kontrolní činnost.

Vždyť úkolem Hlavní báňské záchrané služby je provádět práce a rychlé a účinné zásahy k záchraně lidských životů a majetku při závažných provozních nehodách včetně poskytování první pomoci v podzemí. Zdolávání závažných provozních nehod, zejména výbuchů plynů a uhelného prachu, důlních požárů, průtržů hornin a plynů, průvalu vod, bahnin, závalu důlních děl a poruch ve větrání a odstraňování následků havárií. Kromě toho báňská záchranárenská služba vykonává práce v nedýchatelném nebo zdraví škodlivém prostředí, rizikové práce, např.

práce ve výškách, nebo nad volnou hloubkou a v neposlední řadě také pod vodní hladinou. Pro zajištění nepřetržité pohotovostní služby se na HBZS střídají záchranáři z celého revíru. Každý týden v pátek v 7.00 hodin ráno nastupují do týdenní pohotovostní služby záchranáři, mechanici, technici i lékaři, aby si splnili jednu z povinností, kterou má každý člen báňského záchraného sboru. Setkávají se zde pracovníci různých úseků, profesí, spolupracovníci, kamarádi, rodinní příslušníci, ale vždy „báňští záchranáři“, které spojuje jen jedno - **pomoci těm, jejichž život může být vážně ohrožen.**

Jako připomínka dlouholeté historie byla v roce 2003 otevřena samostatná expozice

Muzeum Landek – expozice záchranářství

báňského záchranářství v areálu bývalého Dolu Anselm v Ostravě-Petřkoviciích. Expozice připomíná odkaz báňského záchranářství a obětavou práci všech báňských záchranářů. V pietní místnosti tohoto muzea jsou u příležitosti oslav svaté Barbory každoročně předávány nejlepším záchranářům „Záslužné záchranářské kříže“.

Závěrem chci připomenout důležitost práce báňských záchranářů, která je pro mnohé jejich nejen povoláním, ale i posláním.

Autor článku: Svatomír Tošenovský
Foto: archiv HBZS

Tři gratulace našim jubilantům

Ing. Václav Pošta oslavil sedmdesátiny

Koncem června se dožil sedmdesátilet dlouholetý ředitel Hlavní báňské záchranné stanice v Ostravě, který celou svoji produktivní část života věnoval báňskému záchrannářství.

Václav Pošta se narodil 27. června

1949 ve Slaném. Po skončení základní školní docházky vystudoval Střední průmyslovou školu hornickou v Kladně, obor důlní měřičství a v letech 1968 – 1973 pokračoval ve studiu na HGF VŠB Ostrava v oboru technika požární ochrany. Po úspěšném absolvování nastoupil na tehdejší Důl Rudý říjen v Heřmanicích na odbor bezpečnosti a hygieny práce. V roce 1978 se stal báňským záchrannářem. O rok později byl ustanoven do funkce vedoucího ZBZS a asanačního úseku v Dole Rudý říjen. V letech 1982 – 1984 absolvoval postgraduální studium oboru hlubinné dobývání na HGF VŠB Ostrava. V dubnu 1986 nastoupil na HBZS do funkce hlavního mechanika. 6. února 1990 byl jmenován ředitelem HBZS.

Pod jeho vedením HBZS úspěšně prošla složitým obdobím zahájení útlumu těžby uhlí a přechodu na tržní ekonomiku, které bylo završené vznikem akciové společnosti OKD, HBZS v r. 1994. Postupně byla zaváděna nová technika, nové sebezáchrané přístroje s chemicky vázaným kyslíkem pro všechny horníky, nové přístroje na měření plynů, v roce 2005 přechod na nový typ pracovního přístroje BG 4, který postupně nahradil legendární BG 174. Významný byl přínos Václava Pošty pro zlepšení protizáparové prevence. V dolech Barbora a ČSM jih byla instalovaná zařízení na výrobu dusíku, v roce 1993 byl uveden do provozu Centrální dusíkovod. V roce 2000 převzala HBZS lampové hospodářství a podílela se aktivně na konstrukci a zavádění nových typů důlních svítidel. Rokem 2007 se činnost HBZS rozšířila i o popílkové hospodářství. HBZS Ostrava byla začleněna k plnění úkolů a povinností v rámci Integrovaného záchranného systému ČR.

Podporoval mezinárodní spolupráci s báňskými záchrannými službami sousedních zemí, spočívající zejména ve výměně zkušeností, zahájenou v minulosti jeho předchůdci. V roce 2001 stál u zrodu dobrovolného mezinárodního sdružení báňských záchranných služeb „International Mines Rescue Body“. V roce 2009

byl hlavním organizátorem 4. mezinárodní konference IMRB, která výrazně zvýšila prestiž českého báňského záchrannářství ve světě. Za podporu rozvoje spolupráce byl vyznamenán nejvyššími záchrannářskými vyznamenáními v Německu, Polsku a Rakousku.

Václav Pošta se zasadil o vybudování Hornického muzea v Landekparku v Petřkovicích. Byla to jeho myšlenka vzdát tímto způsobem počtu báňským záchrannářům, kteří zahynuli při záchrannářských zásazích a přiblížit široké veřejnosti poslání báňské záchranné služby. Jako spoluautor se podílel na přípravě nových předpisů pro báňskou záchrannou službu, vydání kompendií báňského záchrannářství, byl předsedou redakční rady listovky Záchranář, přispíval do časopisu „Uhlí, rudy, geologický průzkum“, vystupoval na odborných konferencích.

Přínos Václava Pošty pro rozvoj báňské záchranné služby a zvýšení bezpečnosti práce v hornictví byl oceněn zlatým Záslužným záchrannářským křížem a resortní medailí Jiřího Agricoly. Do záchrannářského důchodu odešel z funkce ředitele v polovině roku 2010. Do konce roku 2010 vykonával funkci předsedy představenstva OKD, HBZS, a.s. Svě bohaté zkušenosti využívá nadále jako předseda Štábu báňské záchranné služby České republiky.

Pěťasedmdesátiník Jiří Skoumal

28. března 1944 se v Klopíně blízko Mohelnice narodil budoucí báňský záchrannář Jiří Skoumal. Krátce po vyučení zámečnickem již v roce 1963 nastoupil na Důl Zárubek, kde začal pracovat v rubání. Významný

pro jeho další hornický život byl záchrannářský kurz, který absolvoval v roce 1970. O tři roky později přešel na Hlavní báňskou záchrannou stanici jako záchrannář z povolání. Postupně se vypracoval do funkce zdravotníka, četaře a velitele oddílu. Zúčastnil se řady těžkých zásahů. Jako nejsmutnější považuje ten, kdy 3. 5. 1981 po výbuchu v Dole Barbora ztratil šest svých blízkých kolegů. V letech 1977 až 1982 úspěšně absolvoval večerní studium v elokované třídě Střední průmyslové školy hornické v oboru hlubinné dobývání uhelných ložisek.

V roce 1986 přešel na Důl Petr Bezruč do funkce vedoucího ZBZS. V roce 1992 byl vedoucím ZBZS v Dole Jeremenko. Po skončení těžby v tomto dole v září 1992 se vrátil na HBZS,

kde předával svoje bohaté praktické zkušenosti nejdříve při výchově a výcviku nových báňských záchrannářů, později pak jako dispečer. Za příkladný přístup k plnění úkolů byl několikrát vyznamenán. Naposledy v roce 2000 bronzovým Záchrannářským záslužným křížem. Ani po odchodu z HBZS nezahálí a pracuje jako průvodce v expozici báňského záchrannářství v Hornickém muzeu v Landekparku.

Pěťaosmdesátiník MUDr. Milan Blažek

se narodil 18. června 1934. Po skončení lé-

kařských studií na Palackého univerzitě v Olomouci krátce pracoval jako obvodní lékař. V roce 1964 nastoupil jako závodní lékař v Dole Ludvík v Ostravě Radvanicích. Od 1. února 1968 přešel na HBZS a jeho úkolem

bylo uvést do činnosti systém poskytování rychlé lékařské první pomoci v dole při úrazech a náhlých onemocněních. K dispozici měl 13 převážně závodních lékařů, kteří byli již od roku 1963 proškolení, cvičeni a podíleli se v určitém režimu na poskytování první pomoci zejména při větších nehodách. Zpočátku skromně vybavení se rozvíjelo nákupem a úpravou zejména vozidel pro přepravu lékařského výjezdu a postižených, školením nových lékařů a zvyšováním kvalifikace báňských záchrannářů pro poskytování první pomoci stážemi na odborných pracovištích v nemocnicích. Bylo velkou zásluhou MUDr. Blažka, že se mu podařilo za podpory tehdejšího vedení dostat tuto službu na vysokou úroveň, která je stále udržovaná a možno říci, že nemá ve světě obdoby. Přináší zkrácení utrpení při úrazech a náhlých onemocněních a zvyšuje vyhlídky na rychlé uzdravení postižených.

MUDr. Blažek za 27 let služby v HBZS vyjel s lékařským výjezdem 1 809krát, odpracoval při tom 7 118 akčních hodin. Do dolu sfáral celkem 2 248krát se započtením práce v základnách při větších a delších nehodách. Odsloužil 1 140 pohotovostí na stanici o celkové délce 17 160 hodin. Za přínos k rozvoji báňské záchranné služby byl několikrát vyznamenán odznakem „Vzorný záchrannář“ a v roce 2015 pak nejvyšším oceněním, zlatým Záchrannářským záslužným křížem.

Všem jubilantům hodně zdraví, štěstí a osobní pohody přeji báňští záchrannáři, kolegové, kamarádi, redakce listovky a vedení OKD, HBZS, a.s.

Vzpomínka na kamaráda Ing. Jiřího Davida

P o č á t k e m dubna nás zastihla smutná zpráva, že nás po delší nemoci opustil směnový technik HBZS Ostrava, kamarád a přítel Ing. Jiří David, který celý svůj život prožil v hornictví a v báňském záchrannářství.

Narodil se 22. května 1942 v obci Horní Radslavice. V roce 1956 se začal učit horníkem. Po dvou letech hornického učiliště

byl za výborné výsledky vyslán na denní studium oboru hlubinné dobývání ložisek na Střední průmyslovou školu hornickou v Ostravě. Po složení maturity v roce 1962 nastoupil jako revírník v Dole Hlubina. V roce 1968 absolvoval záchrannářský kurz a o rok později byl převedený na HBZS Ostrava jako záchrannář z povolání.

Obětavý, pracovitý kamarád, připravený pomoci každému se postupně stal četařem a později velitelem oddílu. S plíí jemu vlastní začal ve 41 letech studovat

Vysokou školu báňskou, kterou úspěšně ukončil v červnu 1989. V září 1989 byl ustanoven do funkce směnového technika. I po odchodu do důchodu v roce 1992 vypomáhal, kde bylo třeba. Nebyla mu cizí žádná práce. Pracoval jako dispečer, později na údržbě areálu. Největší kus práce ale odvedl v roce 2003 při budování expozice báňského záchrannářství v Hornickém muzeu v Landekparku.

Za poctivý a obětavý přístup k výkonu všech činností, které

na stanici vykonával, byl několikrát odměněn odznakem Vzorný záchrannář, v roce 1997 stříbrným Záchrannářským záslužným křížem a v roce 2004 resortní medailí Jiřího Agricoly jako ocenění zásluh o české hornictví.

8. dubna 2019 nás opustil skromný a obětavý kamarád, kterému patří poděkování za vše, co pro báňské záchrannářství vykonal. Čest jeho památce posledním „Zdař bůh“ vzdávají kamarádi, kolegové, spolupracovníci - báňští záchrannáři.

Oběti výbuchu v Dole ČSM – Sever jsou vyproštěny

V dnešní listovce chceme přiblížit práce vedoucí k otvírací uzavřeného požářiště a vyproštění ostatků devíti postižených ničivým výbuchem tržaskavých plynů dne 20. 12. 2018 ve 29. sloji lokality Dolu ČSM sever v oblasti porubu č. 292 200/1 a ražby 290 220/1.

Stručná charakteristika:

Porub č. 292 200/1 byl situován ve 2. kře dobývacího prostoru Louky v lokalitě ČSM Sever. Byl dobýván směrným stěnováním z pole na řízený zával. Mocnost sloje č. 29b v.l. dosahuje 280 až 310 cm. Dobývaná mocnost byla 300 cm. Dobývání porubu bylo zahájeno 26. 10. 2018.

V době vzniku závažné události dne 20. 12. 2018 postoupil porub od výchozí prorážky o cca 185 m. V této době se nacházela v prostoru vrchní úvrati porubu u 83. sekce tektonická porucha. Staříny tohoto porubu nebyly inertizovány dusíkem. Pro snížení koncentrací metanu ve vrchní části porubu byly na výdušné třídě č. 292 240/1 a v porubu instalovány pomocné foukací lutnové tahy. Porub byl provozován se souhlasem závodního dolu se zvýšením koncentrace metanu až na 1,5 %. V postižené oblasti byla provozována také ražba č. 290 220/1, která se nacházela ve staničení 128 m. V průběhu odpolední směny došlo v 17.16 hodin z dosud neznámých příčin pravděpodobně k výbuchu metanu. Došlo k přerušení přenosů čidel na stanoviště inspekční služby a prudkému nárůstu koncentrací CO nad hodnotu 130 ppm ve výdušné jámě. V oblasti po závažné události a jejím následném výbuchuvzdorném uzavření bylo pohřešováno 9 zaměstnanců. Předpokládalo se, že 4 se nacházejí ve vrchní části porubu 292 200/1 v oblasti vrchní kaple a 5 v oblasti ražby 290 220/1.

V průběhu řešení likvidace této mimořádné události a po vyhodnocení situace, na základě hlášení důlního výjezdu HBZS, nařídil VLH výbuchuvzdorně uzavřít oblast porubu 292 200/1 a ražby 290 220/1 v širším okruhu. Dne 23. 12. 2018 byla uzavírka oblasti dokončena a ve 20.01 hod. byly na příkaz VLH uzavřeny poklopy čtyř výbuchuvzdorných hrází. Od této doby byla uzavřená oblast nepřetržitě monitorována (kontroly hrází, odběry vzorků...). Následně byla celá oblast inertizována napouštěním plynného N₂ v množství cca 3000m³/hod. Samozřejmostí byl každodenní odběr vzorků pro chromatografický rozbor. Po zjištění, že v uzavřené oblasti nehrozí obnovení požáru a po tiskové konferenci konané 10. 4. 2019 v Dole ČSM bylo následující den (11. 4. 2019) v ranní směně přistoupeno k průzkumu části postižené oblasti (ražby 290 220/1). Na základě PNZ (dále jen plánovaný nehavarijní zásah) vydaného závodním Dolu ČSM a odsouhlaseného ředitelem HBZS, byl proveden průzkum části díla č. 3516, č. 292 220/2 a 290 220/1 až do staničení 128 m na chodbě 290 220/1 za účelem ověření stavu důlních děl a zdokumentování nálezu postižených zaměstnanců. Během tohoto průzkumu byly zdokumentovány nálezy všech pěti těl, které dle předpokladu byly na chodbě č. 290 220/1, a stav tohoto důlního díla. Průzkum byl proveden nejzkušenějšími záchranáři HBZS Ostrava ve spolupráci

Práce velitele důlní základny

Příprava záchranářů na průzkum

se záchranáři postiženého Dolu ČSM přesně ve znění Vyhlášky o „Báňské záchranné službě“ a v souladu se Služebním řádem HBZS Ostrava. Výsledky tohoto průzkumu byly analyzovány skupinou odborníků, která vypracovala tzv. „Plán zpřístupnění požářiště“, který byl rozdělen do dvou částí a rozfázován na jednotlivé PNZ s cílem vyprostit ostatky postižených horníků z obou pracovišť.

Bylo rozhodnuto o rekonstrukci hráze H2 (přidat lutnu DN 800mm) a výbuchuvzdorném oddělení porubu č. 292 200/1 od ražby 290 220/1. Po stavbě první výbuchuvzdorné izolace na překopu č. 3516 byly dne 23. 4. 2019 vyproštěny ostatky jednoho postiženého, který byl předán zástupcům PČR (soudní patologie). Následně po dokončení stavby druhé výbuchuvzdorné izolace bylo provedeno odvětrání ražby č. 290 220/1 a vyproštěny ostatky dalších čtyř obětí tohoto neštěstí. Po

kontrole šetřící komise všech odvětrávaných důlních děl, souvisejících s ražbou a výše uvedenou mimořádnou událostí, byla oblast ražby výbuchuvzdorně uzavřena. Šetřící komise, která byla ustanovena k objasnění možných příčin tohoto důlního neštěstí pokračovala ve své činnosti i po zpřístupnění chodeb v oblasti bývalého porubu č. 292 200/1.

Dne 2. 5. 2019 začala pracemi za uzavírání hrází H1 (odvětrání části chodby č. 42925 a stavba těsných větrních uzávěr na chodbách č. 292 220/4 a 292240/4) druhá etapa „Plánu zpřístupnění požářiště“, která jak se předpokládalo, byla podstatně složitější. Zásahující záchranáři se museli vyrovnat se zhoršenými mikroklimatickými podmínkami a také s podstatně delšími přístupovými cestami do místa předpokládaného epicentra výbuchu tržaskavých plynů.

Po odvětrání uzavřené oblasti porubu (cel-

kem 1786 m důlních děl) byly ve druhé směně 9. 5. 2019 ve třech etapách provedeny průzkumy přístupových chodeb i samotného porubu č. 292 200/1. První průzkum provedl kontrolu a fotodokumentaci chodeb mezi H-1 a H-3, druhý průzkum postupoval od H-3 po úvodní straně do porubu, kde v cca 70. sekci musel být z důvodu nemožnosti dalšího postupu (profil cca 30x20 cm) ukončen a vrácen na základnu. Následoval průzkum číslo tři, který zmapoval chodby od H-3 až do horní úvratě porubu. Tato četa našla ostatky dvou pohřešovaných horníků. Samozřejmostí bylo pořizování fotodokumentace fáráných chodeb. Dne 10. 5. 2019 byl v HBZS odsouhlasen návrh příkazu Závodního dolu k vyproštění a transportu ostatků pohřešovaných na povrch, zároveň byly zahájeny práce, které vedly k nalezení ostatků posledních dvou pohřešovaných. Po složitém vyprošťování byly ostatky čtyř pohřešovaných transportovány na povrch dolu a předány

Začátek průzkumu – vstup do dusíkové propusti

koronerovi a zástupcům Policie ČR.

Práce související se samotným vyproštěním všech postižených provedli zkušení záchranáři HBZS Ostrava za nezbytné po-

moci záchranářů postiženého dolu a ostatních závodních záchranných stanic OKD.

Práce expertní skupiny ustanovené k objasnění příčin této nehody (znalci OBÚ v Ostravě, VVUÚ

Ostrava Radvanice, Policie ČR a PLR, OKD, HBZS Ostrava...) začaly fáráním do oblasti postiženého porubu dne 22. 5. 2019.

Nutno zdůraznit dobrou práci techniků postiženého dolu, kteří rozpracované návrhy jednotlivých „Plánovaných nehavarijních zásahů“ konzultovali na společných schůzkách s odpovědnými veliteli HBZS.

V rámci uvedených záchranářských prací bylo odpracováno v dole 26 444 hodin, v pracovním izolačním přístroji BG4 bylo „oddýcháno“ 1 267 hodin.

Všechny uvedené práce provedli zasahující záchranáři celého revíru a HBZS ve vysoké kvalitě, s maximálním úsilím a vědomím, že kvalifikace záchranář není jen povoláním, ale i posláním!!!

Vedení HBZS tímto všem zúčastněným záchranářům děkuje za odvedenou práci a profesionální přístup ke svěřeným úkolům.

Zdař Bůh!

Autor článku: Jaroslav Španihel
Foto: archiv HZSB

OVĚŘTE SI SVÉ ZNALOSTI – test BG4

1. Pohlcovač slouží v dýchacím přístroji BG4 k pohlcování:

- a) Dusíku
- b) CO₂
- c) Metanu

2. Dýchací přístroj BG4 je:

- a) Podtlakový
- b) Přetlakový
- c) Rovnotlaký

3. Jak si uživatel BG4 přivolá pomoc:

- a) Máváním rukou
- b) Zmáčkne levé tlačítko bodyguardu
- c) Stisknutím žlutého tlačítka

4. Kdy otvíráme tlakovou láhev v přístroji BG4:

- a) Před nasazením dýchací masky
- b) Před nasazením masky na centrální přípojku
- c) Po nasazení a dotažení řemínek dýchací masky

5. V dýchacím přístroji BG4 jsou dávky kyslíku:

- a) 3
- b) 4
- c) 2

6. Varovný signál na Bodyguardu BG4 se spustí při poklesu tlaku kyslíku v láhvi:

- a) Pod 55 bar
- b) Pod 100 bar
- c) Pod 80 bar

7. Tlak v láhvi BG4 musí být min:

- a) 200 barů
- b) 180 barů
- c) 190 barů

8. Je možno použít přístroj BG4 pod vodou:

- a) Ano
- b) Ne
- c) Krátkodobě ano

9. V dýchacím přístroji dýcháme:

- a) Přerušovaně
- b) Krátce a rytmicky
- c) Pravidelně, zhluboka, rytmicky

10. Netěsnou, nebo špatně nasazenou masku u přístroje BG4 indikujeme:

- a) Naskočení plicního automatu
- b) Varovným signálem
- c) Naskočení přetlakového automatu

11. Do zásahu nebo cvičení odcházíme:

- a) Po nasazení přístroje
- b) Po uplynutí 5 minut od nasazení
- c) Na pokyn četaře

12. Kdo provádí četařskou kontrolu dýchacího přístroje četaři:

- a) Velitel základny
- b) Zástupce četaře
- c) Mechanik

13. Přídavnou jehlu vkládáme v případě potřeby:

- a) Do dýchacího vaku
- b) Do výdechové hadice
- c) Pod lícnici masky až do polomasky

14. Které spoje kontrolují při záchranářské kontrole přístroje BG4:

- a) Žádné
- b) Spoj centrální přípojky s maskou
- c) Spoj pohlcovače s dýchacím vakem

15. Automatický proplach se u přístroje BG4 uvádí v činnost:

- a) Přídavkovým ventilem
- b) Hlubokým nádechem
- c) Neprovádí se

16. Před sfáráním s použitím BG4 musí být dýchací maska:

- a) Připravena na nasazení
- b) Připojena na centrální přípojce dýchacího přístroje
- c) Záchranář připojuje masku na pokyn četaře

17. Hlavním úkolem dýchacího vaku je:

- a) vyrovnávání objemu vzdušin
- b) udržení zásoby vzdušin
- c) řízení plicní automatiky

Metodický den Českého horolezeckého svazu

Dne 25. května 2019 se čtyři členové báňského záchranného sboru HBZS v Ostravě zúčastnili semináře „Základy lezení a jištění na skalách“, pořádaného Českým horolezeckým svazem v prostorách CHKO Jeseníky blízko zříceniny hradu Rabštejn.

Hlavní náplň prací HBZS ve výškách a nad volnou hloubkou byla spojena s pracovním lezením při komerčních pracích a hlavně při záchranně postižených pomocí lezecké techniky, proto se vedení HBZS rozhodlo vyslat čtyři členy

sboru na tento seminář skalního lezení, aby si osvojili také jiné techniky lezení, než ty, které máme „zažité“ při pracích v rámci OKD.

Metodický den byl zaměřen na bezpečnost lezení a na získání základních poznatků o lezení na skalách. Zúčastnit se tohoto metodického dne mohli jak začátečníci, tak ti, kteří mají již s lezením nějaké zkušenosti a chtějí si své vědomosti rozšířit. Výcvik vedli instruktoři a lektoři Českého horolezeckého svazu, kteří mají bohaté zkušenosti s lezením na skalách.

Záchranáři se nejdřív na cvičném polygonu seznámili s uzlovou technikou, systémem jištění pomocí tzv. „kýblu“ (jistící brzda určená pro jištění a slaňování na jednoduchém i dvojitěm laně) a používáním „horolezecké expresky“ (expresní smyčka, krátká sešitá smyčka spojující dvojici

praktické ukázce lezení a jištění se zúčastnění přemístili do skal, kde si vše teoreticky nastudované nacvičili v praxi. Počasí přálo, tak že si frekventanti vyzkoušeli, jak jištění lezce, tak i nelehké lezení po skalách. Seminář se vydařil a zúčastnění vyjádřili naději, že se podobná akce, která v rámci bez-

karabin sloužící ke spojení lana a jisticího bodu při lezení). Dále se museli seznámit s „horolezeckým sedákem“ (stroj používaný pro sportovní lezení), který při našem záchrannářském výcviku nepoužíváme. Následně po přednášce a

pečnosti při práci ve výškách a nad volnou hloubkou doplnila znalosti zúčastněných, bude s instruktory ČHS opakovat na dalším metodickém dni pořádaným Českým horolezeckým svazem.

Autor článku a foto: Jan Šulej

System detekce plynu

V minulém roce jsme na HBZS Hodonín pořídili systém detekce plynů od firmy Industrial Scientific. Tento systém přispěl ke zvýšení bezpečnosti na pracovišti vrtných souprav a souprav POS. Využívá se hlavně při tzv. „umrtvování“, kdy se do vrtu zatlačuje kapalina, kterou je z vrtu vytlačena ložisková voda, nebo ropa, ze které se může uvolňovat kromě metanu i sirovoxičků.

System se skládá ze tří kusů detektorů, tj. dvou kusů Radius BZ1 a jednoho kusu Ventis Pro. Detektory Radius jsou umístěny na pracovišti a osobní detektor Ventis má u sebe odpovědný pracovník. Výhodou systému je, že jsou všechny tři detektory bezdrátově propojeny, takže pokud dojde k překročení bezpečné koncentrace plynu, spustí se alarm na všech propojených detektorech.

Radius BZ1 je schopný měřit až 7 druhů plynů najednou. Doba

výdrže na jedno nabití je 7 dní. Stupeň krytí IP66 a samozřejmostí je certifikace ATEX. Umožňuje nastavení senzoru hořlavých plynů na různé druhy plynu bez nutnosti kalibrace. Je možná kombinace stacionárních a osobních detektorů. Pomocí více přístrojů je možné vytvořit monitorovací síť, například rozmístěním detektorů okolo nádrže lze bezpečně monitorovat případný únik plynu. Dosah bezdrátového spojení je až 300 m v otevřeném prostoru.

ru. Ventis Pro je schopný měřit až 5 druhů plynů. Doba použití na jedno nabití je 72 hodin. Stupeň krytí IP68. Je možnost k němu připojit i externí pumpu pro odběr vzorků ze vzdálenějších míst. Na přístroji je možné zobrazit alarmy a hodnoty plynů na ostatních připojených zařízeních. Přístroj je možné vybavit i funkcí „man-down“.

*Tomáš Holek,
Záchrannář specialista
HBZS Hodonín*

Stav báňského záchranářství v Polsku v roce 2018

V květnu letošního roku 2019 zveřejnil hlavní polský báňský úřad („Wyższy Urząd Górniczy“-WUG) zprávu o stavu bezpečnosti v hornictví za rok 2018. Z této zprávy vybíráme:

Ke dni 31. prosince 2018 podléhalo dozoru WUG celkem 7 521 důlních organizací, 181 organizací provozuje geologické činnosti.

Tabulka 1. – organizace a počty pracovníků při hlubinném dobývání

Druh činnosti	Počet dolů	Počet pracovníků	Těžba 2018
Těžba černého uhlí	20	75 225	63 384,0 . 10 ³ t
Těžba černého uhlí v likvidaci	16	1 794	-
Těžba rud mědi	3	12 154	31 804,9 . 10 ³ t
Těžba rud cínu a olova	1	998	1 674,0 . 10 ³ t
Těžba soli	1	772	901,3 . 10 ³ t
Těžba sádry	1	101	150,6 . 10 ³ t
Těžba solanky pro léčbu	1	15	1,4 . 10 ³ m ³

V roce 2018 došlo při činnostech dozorovaných WUG celkem k 2 117 událostem, z toho 21 smrtelných úrazů a 15 těžkých úrazů.

Ohrožení při hlubinné těžbě

Polské hlubinné hornictví je charakterizováno těžkými geologicko-hornickými podmínkami a dále riziky spojenými s výstupy metanu, nebezpečím výbuchu uhelného prachu, otřesy, závaly, průtržemi uhlí a plynů, průvalem vod a v neposlední řadě i mikroklimatickými podmínkami. Jako nejvíce nebezpečné se jeví především události spojené s výstupy metanu a důlními otřesy.

V roce 2018 došlo v uhelných dolech ke dvěma případům zapálení metanu. Při těchto událostech nebyl nikdo zraněn.

V roce 2018 došlo v uhelných dolech ke dvěma důlním otřesům:

Dne 5. května 2018 v Dole „Borynia-Zofiowka-Jastrzębie“ Ruch „Zofiowka“ w Jastrzębiu-Zdroju, došlo k hromadnému úrazu (5 smrtelných úrazů a 4 lehké úrazy). Příčinou byl důlní otřes s energií 2 x 10⁹ J, ke kterému došlo v oblasti přípravných prací ve sloji 409/4;

Dne 10. listopadu 2018 v Dole „Mysłowice-Wesoła“ došlo k hromadnému úrazu (1 smrtelný úraz, 1 těžký úraz a 3 lehké úrazy). Příčinou byl důlní otřes s energií 6 x 10⁷ J, ke kterému došlo v oblasti dobývaného porubu 03Aw ve sloji 510.

V hlubinných rudných dolech byly zaregistrovány dva otřesy, oba v Dole „Rudna“: Dne 3. července 2018 došlo k 7 ostatním úrazům. Příčinou byl otřes s energií 2,6 x 10⁷ J, ke kterému došlo v důlním poli RU-XXI/1. Dne 15. září 2018 došlo k otřesu s energií 3 x 10⁸ J v důlním poli LU-XIV/4. Při této události nedošlo k žádnému úrazu.

V roce 2018 došlo v hlubinných dolech k 16 důlním požárům, z toho bylo 13 případů v uhelných dolech (5 endogenních požárů a 8 exogenních) a 3 exogenní požáry v hlubinných rudných dolech.

Z ohrožených oblastí bylo evakuováno v roce 2018 celkem 653 horníků.

Báňské záchranářství

Ke dni 31. 12. 2018 fungovalo v polském hornictví celkem 37 závodních báňských záchranářských stanic.

V organizacích dobývajících naftu a plyn fungovalo 9 závodních báňských záchranářských stanic.

Celkový počet báňských záchranářů činil **4 864** osob, z toho:

4 105 záchranářů v uhelných dolech (z toho 21% THZ);

Foto: Budova CSRG Bytom

434 záchranářů v rudných dolech (z toho 40 % THZ);

325 v ostatních organizacích (z toho 49 % THZ).

V polském hornictví v roce 2018 fungovaly tři hlavní centrální báňské záchranářské stanice:

Hlavní báňská záchranářská stanice v Bytomi (CSRG, S.A.), které podléhaly 3 obvodní báňské záchranářské stanice.

Oddíl – Jednotka záchranářství hornicko-hutnického „KGHM Polska Miedz S.A.“ w Lubinie.

Báňská záchranářská stanice pro těžbu ropy, plynu a pro vrtné práce („Stacja Górnictwa Otworowego“) w Krakově. Zřízena jako záchranářská služba zřizovatele – Polského naftového a plynového hornictví funguje na bázi akciové společnosti pro organizace, které vyhledávají a těží ropu a zemní plyn.

V roce 2018 zasahovali báňští záchranáři těchto stanic v 19 záchranářských akcích.

Hlavní báňská záchranářská stanice Bytom a její podřízené obvodní báňské záchranářské stanice se účastnily celkem 12 záchranářských akcí. Celkem 9krát se jednalo o likvidaci požáru a 3krát o zásah při likvidaci následků závalu. Mimo tuto činnost se záchranáři účastnili i zásahu po výbuchu v Dole ČSM ve Stonavě v České republice v prosinci 2018. **Za účast v této akci báňským záchranářům osobně poděkoval polský prezident a ministr průmyslu** (poznámka autora).

Oddíl – Jednotka záchranářství hornicko-hutnického „KGHM Polska Miedz S.A.“ w Lubinie zasahovala v roce 2018 v 6-ti záchranářských akcích. Ve dvou případech se jednalo o zásah k likvidaci následků závalu, ve třech akcích se jednalo o zásah při důlním požáru a v jednom případě o technický zásah.

Báňská záchranářská stanice pro těžbu ropy, plynu a pro vrtné práce v Krakově neměla v roce 2018 žádný vážný zásah.

V roce 2018 nedošlo v rámci záchranářských akcí k žádné mimořádné události. Činnost báňské záchranářské služby a vedení záchranářských zásahů bylo kladně hodnoceno ze strany polské státní báňské správy.

Volně přeložil: Ing. Jaroslav Provázek, hlavní mechanik

Zdroj: Text: WUG [online]. [cit. 2019 – 06 -05], webová stránka, Poslední editace 5.6.2019, URL: <http://www.wug.gov.pl/>

Foto: Wikipedie[online]. [cit. 2019 – 06 -05], webová stránka, Poslední editace 5. 6. 2019,RL: https://pl.wikipedia.org/wiki/Ratownictwo_g%C3%B3rnicze#/media/File:CSRG_Bytom.jpg

AKCE MORAVSKÝ KRAS 1970

Všichni máme v živé paměti záchrannou akci v Thajské jeskyni, která probíhala v červnu roku 2018, kdy monzunové deště způsobily zaplavení přístupových chodeb v jeskyni a následné uvěznění 12 chlapců a jejich trenéra. Všechny se nakonec podařilo po dlouhých 17 dnech dostat z jeskyně živé. Během záchranných prací zahynul dobrovolník potápěč, člen thajského námořnictva, kterému během přípravných prací před samotným vyproštěním při návratu z jeskyně došel vzduch v potápěčské láhvi.

Podobné akce se zúčastnili i potápěči Hlavní báňské záchranné stanice v Ostravě.

Dne 31. srpna 1970 byla HBZS Ostrava vyzvána k pomoci při záchrane životů dvou jeskyňářů v Moravském krasu.

Po přívalových deštích dne 29. srpna 1970 uzavřela následná povodeň v podzemí Moravského krasu dva jeskyňáře, se kterými nebylo navázáno spojení. Krátce po obdržení žádosti o pomoc byli z HBZS vysláni na pomoc tři záchranníci, technik potápěč, mechanik a technik specializovaný na spojovací techniku a spojení pod vodou.

Dva pohřešovaní jeskyňáři odešli v sobotu 29. srpna do podzemních prostor, aby zde provedli dokumentaci již dříve nalezených krasových oblastí v podzemním toku ponorného potoka Bílá voda. Práce jim měla trvat čtyři dny a pro tuto dobu byli také vybaveni. Měli dostatečné zásoby potravin a světla. Spojení s nimi udržoval jeden kolega z povrchu pomocí vojenského telefonu.

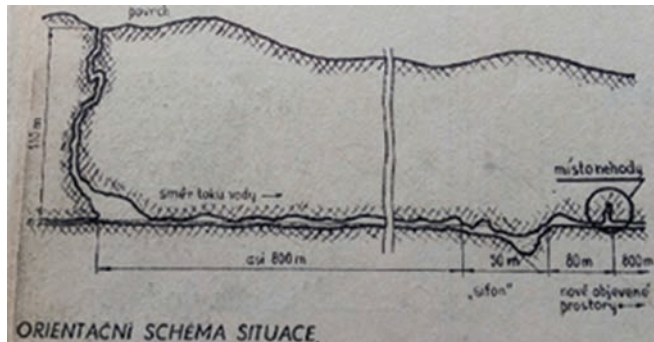
Naposledy komunikoval s pohřešovanými v sobotu asi v 18.00 hodin večer. Telefon se používal čas od času. Přístup k němu znamenal 800 metrů dlouhou cestu. Pokud tedy nebyli jeskyňáři přítomní u podzemní stanice, nebylo možné s nimi navázat spojení. Právě z těchto důvodů jim nebylo možné oznámit nebezpečnou situaci, která vznikla po přívalovém dešti. Teprve, když sami volali z podzemí a dotazovali se po příčině zvýšeného průtoku vody, obdrželi zprávu o kritické situaci. Potom s nimi bylo spojení přerušeno.

Na místě nehody byli povoláni potápěči z Trygon klubu a profesionální i amatérští speleologové. Jejich zásah však nebyl možný. Spousty vody stále uzavíraly cestu k postiženým. Voda strhávala balvany, dřevo a zeminu. Zbývala jenom jediná možnost, pokusit se přečerpat vodu z potoka jinam. Na místě nehody však nebyla žádná čerpací stanice. Záchranné práce proto stále nezačaly. Po zkušenostech ze svého povolání upozornili báňští záchranníci na nutnost pokusit se navázat jakýmkoliv způsobem spojení s uvězněnými jeskyňáři a dát jim najevo, že se pracuje na jejich záchrane. Bylo velmi pravděpodobné, že žijí. Do podzemních prostor byly po domluvě přítomných posílány s vodou ponorného potoka širokohrdlé láhve, do některých byla vložena svítilná baterka, notýsek, tužka a tabulka čokolády. Tyto láhve byly vhažovány do vod potoka s nadějí, že uzavření jeskyňáři

některou z nich budou moci vylovit.

Jedinou cestou, jak umožnit potápěčům a speleologům vstup do podzemí, bylo snížení stavu vody v ponořujícím se toku. Bylo nutné přehradit potok a vodu čerpat jinam. To byl však úkol, který pro většinu přítomných přesahoval reálné možnosti. Pod tlakem záchranníků, kteří byli v té době prakticky jedinými, kdo v té době měli zkušenosti s většími akcemi na záchranu lidí, se konečně vytvořila skupina lidí, která se tohoto úkolu měla ujmout. První základnou skupiny se stala kancelář ředitele Moravského muzea v Brně, kde nastala první kritická situace, neboť nikdo z přítomných nevěděl, koho požádat o podporu akce takového rozsahu.

Nakonec začali jednat záchranníci HBZS svým

jménem a požádali předsedu Jihomoravského KNV o pomoc. Ve 21 hodin se již na krajské inspekci požární ochrany sešli náčelníci Civilní obrany, Požární ochrany, vojska a bezpečnosti, aby spojili své síly na záchranu dvou lidských životů. Během krátké doby bylo jasné, co má kdo zajistit. Během noci ustavují požárníci čerpací agregáty, natahují hadice a budují kaskády. Vojáci přehrazují řeku, budují osvětlení, bezpečnost (SNB) zajišťuje spojení a řeší dopravní situaci tak, aby nic nepřekáželo záchranným pracím.

Hydrologové, speleologové, potápěči plní své úkoly při sledování stavu vody a činí poslední přípravy na sestup do podzemí. Dopoledne je na štábu porada s potápěči Trygon klubu z Brna, kteří mají spolu se speleology provést vlastní záchranné práce. Vedoucí potápěčů požaduje zajištění dalších láhví se stlačeným vzduchem. Kompresor, lana a důlní lampy jsou zajišťovány z HBZS v Ostravě.

V 17 hodin dostávají potápěči příkaz k sestupu do podzemí. Jde s nimi také technik – spojař z HBZS. Mají postupovat dle svého uvážení, respektive podle velitele v podzemí. Postup potápěčů byl velmi obtížný. Voda zcela změnila podzemní cestu. Zmizely některé sifony a vytvořily se nové. Potápěči museli odstraňovat nánosy šterku a prohrabávat se dopředu metr po metru. Před nimi bylo nejméně 800 metrů cesty, kterou museli provléknout mnoho kilogramů zátěže.

Ráno dne 2. září potápěči hlásili, že se jim podařilo proniknout za sifon, který uzavíral další postup do prostorů, kde by již měli být pohřešovaní. Nemohli zde uskutečnit žádný průzkum, protože již neměli dostatečnou zásobu vzduchu v přístrojích. Cesta byla

otevřená, i když dosud nebyly zprávy o pohřešovaných.

Mezitím již byla v pohotovosti na místě nehody četa důlních potápěčů – záchranníků z HBZS v Ostravě. Počasí bylo stále nejisté a každou chvíli hrozilo stoupnutí vody v podzemí. Životy potápěčů byly ohroženy, neboť stejně namáhavou cestu zpět nemohly zabezpečit ani dýchací přístroje.

Kolem sedmé hodiny jsou předávány zkušenosti a probíhá raport o situaci. Připravuje se další akce, kterou mají provést záchranníci. Nová skupina postupuje rychleji, neboť má k dispozici již vybudovanou trasu a dvě zhruba vybavené základny. Dva potápěči pronikají za sifon, kde se podle předpokladu mají nacházet a čekat na svoji záchranu oba pohřešovaní. Nejsou tam. Po 80m postupu potápěči hlásí, že postižené našli oba mrtvé. Podle jejich hlášení jsou oba mrtví již několik dní. Po ohledání místa nehody bylo vše ponecháno v původním stavu a potápěči dostali příkaz k výstupu na povrch.

Na příkaz štábu bylo ve 22.30 hodin z Ostravy povoláno dalších deset důlních záchranníků - potápěčů, k vyproštění obou těl. Do hlubin krasu nastupuje 15 potápěčů spolu se třemi horolezci. Ve večerních hodinách následujícího dne byli oba postižení dopraveni na povrch. Ojedinělá akce skončila.

Potápěčská skupina HBZS se zde seznámila pro ně s neobvyklými podmínkami práce v podzemí a získala zde řadu cenných zkušeností.

Dle výpovědi bývalého velitele II. pohotovostního oddílu p. Dalibora Tekiely se podobný případ stal v září roku 1995 opět v Moravském krasu, kdy při průzkumu labyrintu jeskyně utonul speleo-potápěč. Úkolem HBZS Ostrava bylo vyprostit a dopravit postiženého z jeskyně na povrch. Četa potápěčů HBZS sestoupila do podzemí, do místa jeho zanoření. Po zjištění a zvážení všech dostupných informací a s přihlédnutím k okolnostem, že speleo-potápěč je prokazatelně mrtvý (potvrdil kolega speleo-potápěč), bylo rozhodnuto, že se utonulý bude vyprošťovat z povrchu. Na utonulém byla umístěna anténa sloužící pro zaměření z povrchu (tu na postiženého umístil kolega, ještě před příjezdem HBZS). Následně byl utonulý speleo-potápěč vyproštěn vrtem z povrchu. Tyto nehody v uzavřených podzemních prostorech v kombinaci se zásahem pod vodou bez možnosti přímého vynoření představují vždy extrémní nároky na zasahující záchranné a podpůrné týmy. I přes neustálou modernizaci v komunikační technice se například při těchto zásazích nejlépe osvědčuje klasický záchranný telefon řady AZD, používaný v báňské záchranné službě již od šedesátých let minulého století.

Autor článku: Jan Šulej

Použité zdroje: archiv OKD, HBZS, a. s. (Záchrannář – č. 7/1970)

ZÁCHRANÁŘ * čtvrtletník pro báňské záchranné a vedoucí techniky důlních závodů * vydává OKD, HBZS, a. s., Ostrava-Radvanice * redakční radu řídí J. Kasper, členové P. Melicher, S. Tošenovský, Z. Pavelek, J. Provázek, J. Španihel * redakce a administrace OKD, HBZS, a. s., Lihovarská 10, 716 00 Ostrava-Radvanice *

* Tisk: MORAVAPRESS, s.r.o., Cihelní 3356/72, 702 00 Ostrava-Přívov * Toto číslo vyšlo v červnu 2019 *

* Reg. zn.: MK ČR E 12766 * BEZPLATNĚ